

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 9 september 2022

Mål nr

B 3986-22

ANSÖKANDE STAT

Republiken Nordmakedonien

PERSON SOM FRAMSTÄLLNINGEN AVSER

LD

Offentlig försvarare: Advokat TP

SAKEN

Prövning enligt 18 § lagen (1957:668) om utlämning för brott

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

Högsta domstolen förklarar att det inte finns hinder enligt utlämningslagen mot utlämning av LD till Nordmakedonien. En utlämning är inte heller oförenlig med Europakonventionen eller Barnkonventionen.

TP ska få ersättning av allmänna medel för biträdet av LD i Högsta domstolen med 147 110 kr. Av beloppet avser 68 783 kr arbete, 40 920 kr tidsspillan, 7 985 kr utlägg och 29 422 kr mervärdesskatt. Staten ska svara för kostnaden.

Dok.Id 239736

HÖGSTA DOMSTOLEN	Postadress	Telefon 08-561 666 00	Expeditionstid
Riddarhustorget 8	Box 2066	Telefax -	08:00–12:00
	103 12 Stockholm	E-post:	13:15–16:00
		hogsta.domstolen@dom.se	
		www.hogstadamstolen.se	

LD ska fortfarande vara häktad i utlämningsärendet.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN M.M.

Nordmakedonien har begärt att LD ska utlämnas dit för verkställighet av ett fängelsestraff.

Enligt riksåklagaren finns det inte något hinder mot utlämning. Inte heller skulle en utlämning vara oförenlig med Europakonventionen eller Barnkonventionen.

LD har motsatt sig utlämning. Han har gjort gällande att det föreligger hinder enligt 2, 8 och 9 §§ utlämningslagen och att en utlämning skulle vara oförenlig med artikel 3 i Europakonventionen.

LD har i utlämningsärendet varit frihetsberövad sedan den 2 februari 2022.

SKÄL

Den åberopade domen m.m.

1. Till stöd för utlämningsframställningen har det åberopats en dom från Förstainstansrätten i Skopje den 25 december 2013. Domen meddelades efter en förhandling där LD var personligen närvarande och biträdades av en försvarare.
2. LD dömdes för otillåten tillverkning och tillgängliggörande för handel av narkotiska preparat, psykotropa ämnen och prekursorer i början av 2013. Straffet bestämdes till fängelse i elva år. Enligt domen hade LD, tillsammans och i samförstånd med andra personer, medverkat i en transport av cirka 300 kg cannabis som skulle smugglas i lastbil från Nordmakedonien till Nederländerna, men som stoppades vid den nordmakedonska gränsen.

3. Vid domstolens bevisvärdering beaktades bland annat uppgifter från förhör med de tilltalade och flera vittnen. Vidare beaktades skriftlig bevisning i form av hemlig avlyssning, forensiska analyser av fingeravtryck och växtdelar och beslag av föremål samt kriminaltekniska rapporter.
4. Domen överklagades och fastställdes av Appellationsrätten i Skopje den 20 oktober 2014. Även appellationsrättens dom meddelades efter en förhandling där LD var personligen närvarande och biträdades av en försvarare.
5. LD har avtjänat en del av det utdömda straffet.

LDs uppgifter

6. LD har förnekat brott och motsatt sig utlämning. Sammanfattningsvis har han anfört följande.
7. De nordmakedonska domarna är felaktiga. Trots att det inte fanns någon bevisning mot honom dömdes han mot sitt nekande på grund av att han är son till en av de medtilltalade. Han har redan avtjänat över två tredjedelar av sitt fängelsestraff. Vid en korrekt tillämpning av de principer om villkorlig frigivning som nordmakedonska myndigheter har att tillämpa samt ett beslut om amnesti har han ingen tid kvar att avtjäna.
8. Han är unionsmedborgare (bulgariskt medborgarskap) och har en sådan anknytning till Sverige att det hindrar en utlämning till Nordmakedonien. Han har vistats här sedan hösten 2018. Han folkbokfördes här i februari 2019 och han har sedan den 11 augusti 2020 ett hyreskontrakt i första hand på en bostadslägenhet i Göteborg. Dock bor han hos sin flickvän, som är svensk medborgare. De väntar sitt första gemensamma barn i september och planerar en framtid tillsammans. Han har under sin vistelse i Sverige arbetat som lastbilschaufför och haft höga inkomster. Innan han frihetsberövades hade han dock blivit arbetslös och erhåller sedan dess ersättning från a-kassa. Han har av sagt sig sitt nordmakedonska medborgarskap.

9. En utlämning av honom skulle strida mot grundläggande humanitära principer. Det föreligger också en överhängande risk för förnedrande eller inhuman behandling för det fall att han utlämnas till Nordmakedonien. Han blev mycket dåligt behandlad i det nordmakedonska fängelset. Bland annat blev han trakasserad och torterad av medfångar för att han hade lånat pengar som han inte kunnat betala tillbaka. Eftersom han avvikit från sitt fängelsestraff, kommer han att behandlas mycket illa av personalen om han återförs.

Högsta domstolens bedömning

Utlämning av en unionsmedborgare till tredje land (2 § utlämningslagen)

10. En svensk medborgare får inte utlämnas (2 § utlämningslagen).

11. Medlemsstaterna är skyldiga att tillämpa den unionsrättsliga likabehandlingsprincipen om en unionsmedborgare har utövat sin rätt till fri rörlighet (se artikel 18 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt). När det gäller utlämning innebär det att medlemsstaterna är skyldiga att behandla medborgare i andra medlemsstater på samma sätt som sina egna medborgare förutsatt att den person som begärs utlämnad uppvisar en sådan tydlig integration i den medlemsstat som ska pröva begäran om utlämning att han eller hon ska anses vara stadigvarande bosatt där (jfr ”Utlämningen av unionsmedborgaren” NJA 2019 s. 377 samt EU-domstolens domar Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, och Raugevicius, C-247/17, EU:C:2018:898).

12. Ett påstående om att en utlämning skulle stå i strid med unionsrätten ska behandlas som en fråga om att det finns ett legalt hinder enligt 2 § utlämningslagen (se ”Utlämningen av unionsmedborgaren”, p. 22).

13. Frågan om en person ska anses ha stadigvarande bosättning i Sverige på det sätt som krävs för att personen ska likställas med en svensk medborgare vid tillämpningen av 2 § ska prövas utifrån en helhetsbedömning av personens anknytning till Sverige och med beaktande av det övergripande intresset att

fängelsestraff verkställs i den stat där det finns bäst förutsättningar för den dömdes sociala återanpassning.

14. Vid helhetsbedömningen ska det tas hänsyn till bl.a. familjeförhållanden, arbetssituation och den tid som personen har vistats i Sverige (jfr ”Utlämningen av unionsmedborgaren”, p. 27). Även språklig, social och ekonomisk integration kan ha betydelse, liksom bostadsförhållanden. Hur personen i andra avseenden har fungerat i det svenska samhället kan också påverka bedömningen, t.ex. i vilken utsträckning personen har gjort sig skyldig till brott.

Har LD stadigvarande bosättning i Sverige?

15. LD är inte svensk medborgare. Han är däremot medborgare i Bulgarien och var det även när han begav sig till Sverige. Han omfattas därmed av tillämpningsområdet för artikel 18 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

16. Den svenska lagstiftningen medger, under vissa förutsättningar, verkställighet av påföljd som ådömts av domstol i Nordmakedonien (se 25 a § lagen, 1972:260, om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom). Lagstiftningen får anses proportionerlig (jfr Raugevicius, p. 40 samt ”Utlämningen av unionsmedborgaren”, p. 23 och 24).

17. Frågan är då om LD ska anses ha stadigvarande bosättning i Sverige på det sätt som krävs för att han ska likställas med en svensk medborgare vid tillämpningen av 2 § utlämningslagen. Det ankommer i princip på honom att föra fram och, vid behov, bevisa sådana omständigheter som kan ha betydelse för bedömningen.

18. Det som har framkommit om LDs arbete och inkomster visar på en inte obetydlig ekonomisk integration i Sverige. Han blev i början av året sambo med en svensk medborgare som han väntar barn med. När han frihetsberövades hade han bott i Sverige i knappt tre och ett halvt år. Det är en

förhållandevis kort tid. Såvitt framkommit är dessutom hans integration i det svenska samhället i övrigt, t.ex. i språkligt och socialt hänseende, relativt svag. Av viss betydelse för bedömningen är vidare att han under sin tid i Sverige har gjort sig skyldig till brott, om än inte av allvarligare slag.

19. Vid en helhetsbedömning kan LDs anknytning till det svenska samhället inte anses vara tillräckligt stark för att han vid en tillämpning av 2 § utlämningslagen ska likställas med en svensk medborgare.

20. Det föreligger därmed inte hinder mot utlämning enligt 2 §.

Humanitetens krav (8 § utlämningslagen)

21. Enligt 8 § utlämningslagen föreligger hinder mot utlämning om det – på grund av den avsedda personens ungdom, hälsotillstånd eller personliga förhållanden i övrigt, med beaktande även av gärningens beskaffenhet och den främmande statens intresse – är uppenbart oförenligt med humanitetens krav.

22. Det har inte kommit fram sådana konkreta omständigheter som medför att det finns hinder mot utlämning enligt 8 §.

Kravet på att det finns en dom och viss bevisning (9 § utlämningslagen)

23. Nordmakedonien har, liksom Sverige, tillträtt 1957 års europeiska utlämningskonvention. Den till utlämningsframställningen bifogade domen ska därför godtas, om det inte framgår att den är uppenbart oriktig (9 § tredje stycket utlämningslagen).

24. Utredningen ger inte stöd för slutsatsen att domen är uppenbart oriktig. Därmed finns det inte hinder mot utlämning enligt 9 §.

Andra hinder enligt utlämningslagen

25. Det har inte heller i övrigt framkommit något hinder enligt utlämningslagen mot den begärda utlämningen.

Europakonventionen och Barnkonventionen

26. Av artikel 3 i Europakonventionen följer att en stat inte får lämna ut en person till ett annat land, om det finns starka skäl att tro att han eller hon löper en verklig risk att i det landet utsättas för tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning. Även om de uppgifter om brister i förhållandena i nordmakedonska fängelser som LD har lämnat får visst stöd av annan utredning i målet är det som har framkommit sammantaget inte tillräckligt för att en utlämning ska anses vara oförenlig med artikel 3.

27. Utredningen ger inte heller underlag för bedömningen att en utlämning av LD till Nordmakedonien i övrigt skulle vara oförenlig med Europakonventionen.

28. En utlämning är inte oförenlig med Barnkonventionen.

Häktning

29. Det finns fortfarande skäl för att LD ska vara häktad.

I avgörandet har deltagit justitieråden Gudmund Toijer, Johnny Herre, Svante O. Johansson, Stefan Johansson och Johan Danelius (referent)
Föredragande har varit justitiesekreteraren Emelie Hansell